

Archiv obce Křečov

1879 - 1945 (1955)

Inventář

EL NAD č.: 100

AP č.: 187

Kateřina Nová, Petr Hubka, Zuzana Kliková

Plasy 2009

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce fondu	3
II. Vývoj a dějiny fondu	5
III. Archivní charakteristika fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu fondu	5
V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky	5

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	6
---	---

Inventární seznam	8
--------------------------	---

Tiráž	12
--------------	----

I. Vývoj původce fondu

Původcem fondu Archiv obce Křečov je Obecní úřad Křečov, orgán samosprávy politické obce, kterou v letech 1878-1945 tvořily dvě katastrální obce, a to Křečov a Ondřejov.

Křečov se nachází 7 km jihovýchodně od Manětína a 8 km severozápadně od Plas v nadmořské výšce 418 m na katastrálním území téhož jména o rozloze 3,62 km². Jméno vesnice pochází od osobního jména Křeč – Křečův dvůr – Křečov. V historických pramenech se s jejím jménem poprvé setkáváme roku 1330, kdy se stala součástí rozrůstajícího se feudálního statku kláštera johanitů v Manětíně. V polovině 14. století zde byl založen kostel sv. Petra a Pavla, přestavěný do barokní podoby roku 1683, a u něho zřízeny fara a farní škola. Před zrušením vrchnostenské správy roku 1850 náležel Křečov k manětínskému panství, které vlastnil rod Lažanských z Bukové. V roce 1862 byla postavena nová moderní budova školy, která od 80. let 19. století až do roku 1924 fungovala jako dvoutřídní.

Vesnice Ondřejov vznikla až roku 1697. Jméno získala podle svého zakladatele Ondřeje Trojera, opata plaského cisterciáckého kláštera. Ves leží 8 km jihovýchodně od Manětína a 7 km severozápadně od Plas v nadmořské výšce 427 m na terase nad kaňonem řeky Střely na katastrálním území Ondřejov nad Střelou o rozloze 1,48 km². Do roku 1850 náležela patrimoniální správou k plaskému panství, které vlastnil rakouský kancléř kníže Klement Metternich-Winneburg, a farní správou příslušela do Žebnice. Ke křečovské farnosti byla připojena až roku 1859.

Po zrušení vrchnostenské správy v roce 1850 se stal Křečov společně s Ondřejovem součástí místní obce Štichovice. Tyto tři katastrální obce měly společný obecní úřad, obecní představenstvo (radu), obecní výbor (zastupitelstvo) a představeného (starostu). Takto ustavená obec byla začleněna do nově vytvořeného soudního okresu Manětín, který zaujímal západní polovinu nově ustaveného politického okresu Kralovice v Plzeňském kraji. V roce 1878 si společným úsilím katastrální obce Křečov a Ondřejov vymohly vyčlenění ze svazku politické obce Štichovice a byla zřízena samostatná politická obec Křečov, zahrnující katastrální obce (osady) Křečov a Ondřejov. Kromě společných obecních orgánů měla každá katastrální obec osadní zastupitelstvo v čele s osadním starostou. Obecní úřad pravděpodobně sídlil v obydlí starosty. Kromě uvedených orgánů měla politická obec po roce 1919 povinnou komisi finanční a dále komise stavební a trestní.

Křečov lze charakterizovat jako vesnici typicky zemědělskou. Obyvatelé se živili hlavně obděláváním půdy a chovem dobytka. Až výstavba železnice přes sousední Mladotice a zřízení vlakové stanice v Mladoticích v roce 1893 podnítily určitý rozvoj tohoto území. Na železnici navazovala silniční síť, která se vytvářela především na přelomu 19. a 20. století. V letech 1890-1894 byla vybudována místními občany silnice od Štichovic až na křečovskou náves. Další úsek směrem na Mladotice se stavěl od roku 1896 plných deset let. Zakončen byl mostem přes řeku Střelu a zkolaudováním celé silnice včetně mostu a nájezdů na něho v roce 1908. Tento úsek však přestával vyhovovat, a tak byla v letech 1923-1925 vybudována poněkud jižněji nová silnice, na které v roce 1932 začal provozovat manětínský dopravce Josef Václavík autobusovou linku spojující Manětín s Mladoticemi a navazující na železniční osobní dopravu.

Společenský život obce Křečova byl doplněn založením spolku dobrovolných hasičů v roce 1899. Křečov byl od roku 1929 do roku 1952 sídlem záložního spolku Kampeličky, který zajišťoval finanční služby především pro obyvatelstvo z blízkého okolí, zhruba z území křečovské farnosti. Kancelář Kampeličky byla umístěna ve školní budově. Od roku 1922 využívali křečovští a ondřejovští občané možnost využívat obecní knihovnu, jež měla počátkem 30. let 20. století 165 svazků. Místní dorůstající mládež mohla od 20. let 20. století po absolvování křečovské obecné školy navštěvovat měšťanskou školu v Plasích nebo v Manětíně.

Vývoj počtu obyvatel a domů v místní obci

Osada počet	Křečov		Ondřejov		Obec celkem	
	lidí	domů	lidí	domů	lidí	domů
Rok						
1880	101	16	131	23	232	39
1890	118	16	135	24	253	40
1900	98	16	148	24	246	40
1910	96	16	166	24	262	40
1921	86	16	155	29	241	42
1930	72	18	128	26	200	44
1950	59	18	79	15	138	33

Přehled doložených starostů

Rok	Starosta
1914 - 1919	Václav Koza
1932	Václav Koza
1936 - 1945	Josef Šerbaum

II. Vývoj a dějiny fondu

Písemnosti byly po celou dobu fungování obecního úřadu pravděpodobně ukládány vždy u právě úřadujícího starosty. V roce 1945 převzal spisovnu obecního úřadu jeho nástupce Místní národní výbor v Křečově. Ten pečoval o obecní spisovnu až do září 1954, kdy zde vykonal první odbornou prohlídku písemností a skartaci okresní archivář Jaroslav Vavřík. Z předložených písemností obecního úřadu vytřídil pro trvalé uložení v archivu 1 balík písemností. Podle dodatečného zápisu v roce 1996 do knihy přírůstků (přírůstkové číslo 964) bylo okresnímu archivu odevzdáno 0,28 bm písemností z let 1851-1945. První hrubé roztřídění archiválií vykonal v roce 1956 Jaroslav Vavřík. O pět let později na něj navázal jeho nástupce JUDr. Josef Pankraz, který fond uspořádal a vypracoval soupis písemností.

Podle knihy přírůstků (přírůstkové číslo 46/00 a 49/00) přibyl k fondu 21. prosince 2000 1 balík písemného materiálu (zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, hlavní kniha, matrika příslušníků obce, účty a účetní kniha o výstavbě silnic) z let 1891-1955 o rozsahu 0,10 bm.

Dalším přírůstkem byla pamětní kniha z let 1932 - 1939, která byla archivu odevzdána Obecním úřadem ve Štichovicích na základě předávacího protokolu z 26. ledna 2001 pod čj. OA-74/01.

III. Archivní charakteristika fondu

Pro pořádání a inventarizaci bylo použito schéma z metodického návodu pro pořádání fondu archiv obce, vydaného archivní správou Ministerstva vnitra pod čj. AS/1-284/00.

Původcem fondu je Obecní úřad v Křečově. Časový rozsah vymezují roky 1879-1945 (1955). Posteriora pocházejí z úřední činnosti Místního národního výboru v Křečově a jsou jimi záznamy učiněné od roku 1945 v knize zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva, obecní rady, komisí 1936-1955 (inv. č. 1), dále zápisy v evidenční knize hrobů 1909-1954 (inv. č. 3), v podacím protokolu obce 1942-1946 (inv. č. 11), v podacím protokolu osady Ondřejov 1938-1946 (inv. č. 13) a v pokladním deníku obce 1942-1948 (inv. č. 29). Vnitřní skartaci vykonal po převzetí písemností do archivu bez vyhotovení protokolu Jaroslav Vavřík. Současný rozsah fondu činí 0,59 bm. Jazykem archiválií je čeština.

V rámci inventarizace byly v souladu s přílohou č. 3 zákona č. 499/2004 Sb. zařazeny kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva, obecní rady, komisí 1936-1955 (inv. č. 1) a pamětní kniha osady Křečov 1932-1939 (inv. č. 9) do I. kategorie, ostatní archiválie fondu do II. kategorie. Písemnosti se až na drobná poškození prachem a plísněmi nacházejí ve vyhovujícím stavu, nevyžadujícím restaurátorský ani konzervátorský zásah.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

I přes mezerovité dochování písemností fond poskytuje řadu informací, a to nejen k činnosti obecního úřadu, ale i k politickému, hospodářskému a kulturnímu životu obce. Nejvíce informací poskytuje kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva, obecní rady, komisí 1936-1955 (inv. č. 1) a pamětní kniha osady Křečov 1932-1939 (inv. č. 9).

V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky

Fond Archiv obce Křečov 1879-1945 (1955) uspořádala a inventář sestavila v srpnu 2004 Kateřina Nová, úvod k inventáři napsali Petr Hubka, ředitel, a Kateřina Nová, archivářka Státního okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích v lednu 2008. Čistopis pomůcky v březnu 2009 vyhotovila Zuzana Kliková.

Přílohy:

Příloha č. 1

Seznam použitých pramenů a literatury:

SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen, statistisch-topographisch dargestellt*. Sechster Band. *Pilsner Kreis*. Prag, 1838.

DUNDERA, J. A. *Království České, staticky-polohopisně popsané*. Praha, 1845.

PALACKÝ, František. *Popis království Českého*. Praha, 1848.

Handbuch der mit a. h. Entschliessung vom 26. Juni 1849 genehmigten Gerichtseintheilung des Kronlandes Böhmen mit zugleich Berücksichtigung der mit a. h. Entschliessung vom 4. August 1849 genehmigten politischen Eintheilung. Prag, 1850.

Zevrubný popis rozdělení země království Českého. [Praha], [1854].

Verzeichniss der Orts-gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, [1862].

Seznam míst v království Českém. Praha, 1872.

Vyhlášení c. k. místodržitele pro Čechy ze dne 10. února 1879, číslo 7961, týkajíc se obcí v Čechách, jímž bylo v průběhu roku 1878 povoleno, aby byly rozloučeny. č. 12/1879 Z. z.

Seznam míst v království Českém = Orts = Repertorium für das Königreich Böhmen. Praha, 1886.

Seznam míst v království Českém = Orts = Repertorium für das Königreich Böhmen. Praha, 1893.

Seznam míst v království Českém. Praha, 1907.

Seznam míst v království Českém. Praha, 1913.

Statistický lexikon obcí v republice Československé. Praha, 1924.

Statistický lexikon obcí v republice Československé. Praha, 1934.

Amtliches Deutsches Ortsbuch für das Protektorat Böhmen und Mähren. Prag, 1940.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970. Praha, 1978.

DYK, Jan. *Popis politického okresu Kralovického*. Praha, 1886.

UHLÍŘ, Josef. *Obecní zřízení a řád volení v obcích pro království České*. Praha, 1915.

JOACHIM, Václav. *Řád volení v obcích s prováděcími nařízeními a novela k obecním zřízením*. Praha, 1919.

WEYR, František. *Řád volení do obcí*. Brno, 1920.

KAŇÁK, Josef. *Základy správy obecní, správní příručka českých zemí*. Kutná Hora, 1927.

ŠIROKÝ, Václav. *Manětínsko*. Dolní Bělá, 1930.

FLÖGEL, Jaroslav. *Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře*. Praha, 1931.

ZETEK, František. *Popis politického okresu Kralovického*. Kralovice, 1932.

KYPR, O. *Obecní zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha, 1933.

MACKOVÁ, Marie. K úřadování a spisovným obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, roč. 49, rok 1999, č. 4, s. 235–240.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha, 2005. ISBN 80-7106-709-1.

CAIS, Petr. Účetní materiály kamerálního účetnictví obecní samosprávy v Čechách v letech 1850 – 1945 (se zřetelem k situaci v českém pohraničí). *Archivní časopis*, 2006, roč. 56, č. 4, s. 249–285.

EDL, Jan. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928 – 1948. *Paginae historie: sborník Národního archivu*, Praha, 2006, roč. 14, s. 483–546.

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
I. Knihy			
1	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, obecní rady, komisí	1936 - 1945 (1955)	K 1
2	Matrika příslušníků obce	1940 - 1945 (1955)	K 2
3	Evidence hrobů	1909 - 1945 (1954)	K 3
4	Parcelní protokol obce	[1900] - [1942]	K 4
5	Inventář vlastnictví obce	1891	K 5
6	Inventář věcný obce	1937 - 1939	K 6
7	Inventář obecního jmění obce	[1918] - [1942]	K 7
8	Kniha příslušníků osady Křečov	1900 - 1939	K 8
9	Pamětní kniha osady Křečov	1932 - 1939	K 9
10	Kniha příslušníků osady Ondřejov	[90. léta 19.stol.] - [1950]	K 10

II. Spisový materiál

II. 1. Registraturní pomůcky

11	Podací protokol obce	1942 - 1945 (1946)	R 1
12	Podací protokol osady Křečov	1938 - 1945	R 2
13	Podací protokol osady Ondřejov	1938 - 1945 (1946)	R 3

II. 2. Spisy

14	Správa obce	1919 - 1920	N 1
15	Domovské právo	1904 - 1944	N 1
16	Matriční záležitosti	1906 - 1942	N 1
17	Pozemnostní archy	[90. léta 19. stol.] - [1945]	N 1
18	Rozpočty obce	1896 - 1945	N 1
19	Stavební činnost obce	1895 - 1932	N 1

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
20	Šetření stavu patronátních objektů	1900	N 1
21	Sociální péče obce	1908 - 1938	N 1
22	Daně, dávky, poplatky	1912 - 1941	N 1
23	Udílení živnostenských koncesí	1921 - 1927	N 1
24	Zemědělství, lesnictví, rybolov	1899 - 1932	N 1

III. Účetní materiál

III. 1. Účetní knihy

25	Hlavní kniha obce	1939	K 11
26	Hlavní kniha obce	1941 - 1942	K 12
27	Hlavní kniha obce	1943 - 1944	K 13
28	Pokladní deník obce	1940 - 1941	K 14
29	Pokladní deník obce	1942 - 1945 (1948)	K 15
30	Pokladní deník chudinského fondu	1938 - 1941	K 16
31	Pokladní deník obecních lesů	1942 - 1943	K 17
32	Účetní kniha úprav silnic	1893 - 1941	K 18
33	Hlavní kniha osady Křečov	1941	K 19
34	Hlavní kniha osady Ondřejov	1930	K 20
35	Hlavní kniha osady Ondřejov	1937 - 1939	K 21
36	Hlavní kniha chudinského fondu osady Ondřejov	1879 - 1912	K 22
37	Pokladní deník osady Ondřejov	1904 - 1927	K 23
38	Pokladní deník osady Ondřejov	1935 - 1940	K 24

III. 2. Účty

39	Účetní závěrky	1927 - 1944	N 2
40	Dluhopis	1899	N 2

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
IV. Mapy			
41	Porostní mapa obecních lesů měřítko 1 : 2 880, rozměry 72 x 66 cm, 2 ks	1930	M 1
42	Porostní mapa lesa osady Ondřejov měřítko 1 : 2 880, rozměry 102 x 72 cm	1932	M 2
43	Porostní mapa lesa osady Ondřejov měřítko 1 : 2 880, rozměry 67 x 45 cm	1942	M 3
44	Porostní mapa lesa osady Ondřejov měřítko 1 : 2 880, rozměry 33 x 27 cm	1942	M 4
45	Porostní mapa lesa osady Ondřejov měřítko 1 : 2 880, rozměry 26,5 x 25 cm	1942	M 5

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Křečov
Časové rozmezí:	1879 - 1945 (1955)
Počet evidenčních jednotek:	34 (24 úředních knih, 3 podací protokoly, 2 kartony, 5 map)
Počet inventárních jednotek:	45
Rozsah v bm:	0,59 (úřední knihy – 0,30 bm, podací protokoly – 0,06 bm, kartony – 0,22 bm, mapy – 0,01 bm)
Stav ke dni:	10. 3. 2009
Zpracovatel archivního fondu:	Kateřina Nová
Zpracovatelé archivní pomůcky:	Petr Hubka, Kateřina Nová, Zuzana Kliková
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	4
Schválila:	Martina Matušková
	dne 10. 3. 2009 – č. j. SOAP/060-130/2009